

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	NON CUBRIR
MATERIA	ESTÉTICA
ASIGNATURA	TEORÍA E HISTORIA DA ARTE I
TITULACIÓN	Arte dramática
ESPECIALIDADE	DIRECCIÓN E DRAMATURXIA
ITINERARIO	
CURSO	2º CURSO-PRIMEIRO CADRIMESTRE
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Teoría e Historia das Artes Escénicas
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Damián A. Villalaín
DOCENTES	Nome e apelidos: Damián A. Villalaín Horario titorías: Luns, 15.30-17.30. Xoves, 15.30-19.30 Despacho: D4. Aula T-2 Contacto: villalain@edu.xunta.es
DESCRICIÓN	<i>Estudo dos principais movementos artísticos, obras e artistas do período da historia da arte universal considerado, atendendo ao momento histórico en que se crearon. Análise das obras desde un punto de vista formal e iconográfico. Análise comparada e estudo de casos prácticos vinculados coa creación escénica.</i>
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA NA QUE SE IMPARTE	Galego <input checked="" type="checkbox"/> Castelán <input type="checkbox"/> Inglés <input type="checkbox"/>
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE TITULACIÓN	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala axeitadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e a comunicación.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razonada e criticamente ideas e argumentos.

T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.
T11	Desenvolver na práctica laboral unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles axeitadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.

T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade cara ao patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento das ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para automotivarse e organizarse nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión construtiva ao traballo de si mesmo e dos demais, desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación axeitada entre os medios que utiliza e os fins que persigue.
X5	Fomentar a expresión e creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos acadados; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de xeito equilibrado o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continua e para adaptarse a diversas situacións, en especial ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto das disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE LA ESPECIALIDAD

ED1	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.
ED5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
ED6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1.Desenvolver a capacidade para ver, describir, analizar e interpretar unha obra de arte.	T1, T2, T3, T4,T8, T11,T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6
2.Coñecer os diferentes elementos dos que se serve a linguaxe visual e ser quen de diferenciar as súas funcións e usos.	T1, T2, T3,T4, T8,T11, T12, T16, T17, X3, X6, X8, EE1, EE5, EE6
3.Comprender que a obra de arte goza de dobre natureza: estética e histórica, e que como tal debe ser estudada.	T1, T2, T3, T4, T11,T12, T16, T17, X1, X5, X6 , EE5, EE6

4. Coñecer as máis importantes manifestacións artísticas ao longo da historia	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T14, T16, T17, X3, X4, X6, X8, EE1, EE5, EE6
5. Relacionar os diferentes estilos artísticos co seu contexto histórico a fin de comprender os seus vínculos con outras expresións artísticas como o teatro.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6
6. Comprender e utilizar correctamente os conceptos e os termos que definen a linguaxe das artes plásticas e a arquitectura.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6.
7. Establecer relacións entre a historia da arte e a historia da posta en escena.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6

8. Coñecer e aplicar o método iconolóxico para a interpretación dos contidos dunha obra de arte.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6.
9. Aplicar os métodos formalistas para a análise da obra de arte.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6
10. Relacionar a teoría da arte dunha época coa arte da mesma.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6

4. CONTIDOS

TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción á historia da arte.	1.1 Conceptos fundamentais. Teorías e metodoloxías para unha ciencia da arte. 1.2 A análise da obra artística. A forma: percepción e linguaxe visual. A obra como estrutura 1.3. A análise da obra de arte: o contido. Iconografía e iconoloxía	2 horas
2. Arte prehistórica	2.1. Paleolítico Superior 2.2 Neolítico e Idade dos Metais 2.4. Arte, ritual, escenografía e Prehistoria	3 horas
3. As altas culturas: Exipto e Mesopotamia	3.1 Arquitectura funeraria e relixiosa 3.2. Escultura exenta. 3.3 Artes bidimensionais. 3.4. A dimensión escenográfica da arte no Antigo Exipto.	10 horas
4. Arte grega e arte romana	4.1 Arte prehelénica. Creta e Micenas. 4.2 A arte grega. Do período xeométrico á <i>koiné</i> helenística. 4.3. A orixe dunha tipoloxía: a arquitectura teatral en Grecia. 4.2 A arte romana. 4.3. A arquitectura teatral en Roma. Vitruvio. 4.4 O nacemento da escena teatral. Artes figurativas na escena en Grecia e Roma.	20 horas

5. Da arte paleocristiá á arte románica.	4.1 Arte paleocristiá 4.2 Arte bizantina 4.3 Do prerrománico ao románico 4.4 Arte cristiá: o ritual relixioso: representación e “posta en escena”	7 horas
6. Arte Románica	6.1. Arquitectura 6.2. A escultura románica 6.3. Pintura 6.4. Drama sacro: arte, arquitectura e escena.	9
7. Arte Gótica	7.1. Arquitectura 7.2. Escultura 7.3. Pintura 7.4. Os espazos de representación nas cidades baixomedievais	9
TOTAL SESIÓNS		60 horas

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
------------------------------	--------------------	------------------------	-------

Actividades introdutorias	2		2
Exposición maxistral	8		8
Exposición práctico-teórica	18		18
Práctica individual	5	30	35
Práctica colectiva	5		5
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias			
Outros			
Titorías individuais	5		5
Titorías de grupo	5		5
Actividades de avaliación. Probas	5		5
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	5		5
Actividades de avaliación. Revisión	2		2
TOTAL	60 HORAS		
PERCENTAXE	%	%	

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINO E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Bases teóricas e directrices dos traballos de investigación a desenvolver polo alumnado.
Exposición teórico-práctica	Análise de obras artísticas por parte do profesor co apoio de documentos fotográficos e novas tecnoloxías e coa participación activa do alumnado.

Exercicios de aula	Individuais e colectivos. Análise na aula por parte dos alumnos, de xeito individual ou colectivo, de obras artísticas a proposta da profesora.
Saídas de estudo	Visitas a exposicións e eventos relacionados coa materia obxecto de estudo
Análise de documentos	Análise e comentario conxunto na aula de textos escritos e audiovisuais complementarios sobre diversos aspectos da materia obxecto de estudo
Traballos titelados	Traballos de investigación a desenvolver polo estudante de forma individual ou en grupos de dúas persoas.
Exposición de traballos de investigación	Exposición na aula ao final do cuadrimestre dos traballos de investigación.
Titorías de grupo	Titorías coa participación de todo o alumnado para aclaracións sobre os traballos de investigación ou a materia das sesións presenciais.
Titorías individuais	Titorías individuais para aclaracións e orientación bibliográfica en relación aos traballos de investigación ou a materia exposta nas sesións presenciais.

7. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

7. 1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
-------------------------	------------------------	-------------

Descrición	Descrición	
Exame escrito: Análise de cinco obras artísticas aplicando as metodoloxías aprendidas ao longo do curso	T1, T2, T3, T4,T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	40%
Traballo de investigación individual ou en grupo de dúas persoas	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	60%

7.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
-------------------------	------------------------	-------------

Descrición	Descrición	
Exame escrito: Análisis de cinco obras artísticas aplicando as metodoloxías aprendidas ao longo do curso	T1, T2, T3, T4,T8, T11,T12 ,T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	40%
Traballo de investigación individual	T1, T2, T3, T4,T8, T11,T12 ,T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	60%

7.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua/ ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
-------------------------	------------------------	-------------

Descrición	Descrición	
Exame escrito: Análise por escrito de cinco obras artísticas aplicando diferentes metodoloxías da historia da arte. Desenvolvemento dun tema no que se poidan establecer relacións entre a historia da arte e a historia da dirección de escena.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12,T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	100%

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

ARNHEIM, R. Arte y percepción visual. Alianza ed. Madrid, 1993
CASTIÑEIRAS GONZÁLEZ, M.A. Introducción al método iconográfico. Tórculo edicións. Santiago, 1997.
DE GREGORIO, E.: Diccionario de arte. Vigo, Ed. Xerais, 2010.
GOMBRICH, E. Historia del arte. Alianza Ed. Madrid, 1986.
RAMÍREZ, J.A. Historia del arte. (Vols. I e II). Alianza ed. Madrid, 1995.

Referencias complementarias

BARASH, M. Teorías del arte. Alianza Ed. Madrid, 1999.
BOARDMAN, J. Escultura griega. Ed. Destino, Barcelona, 1999.
BORRÁS GUALIS, G. Y LLORENTE, E: Introducción general al arte. Istmo, Madrid, 1993.
DAVIDSON CRAGOE, C.: Cómo leer un edificio. Ed. Lisma, Madrid, 2009.
DELPORTE, H.: La imagen de la mujer en el arte prehistórico. Ed. Istmo. Madrid, 1982.
DE RYNK, P.: Cómo leer la mitología y la biblia en la pintura. Ed. Electa, Barcelona, 2009.
FATÁS, G.; BORRÁS, G.M. Diccionario de términos de arte y arquitectura. Alianza ed. Madrid, 2006.
GOMBRICH, E. Arte e Ilusión. Estudio sobre la psicología de la representación pictórica. Gustavo Gili, Barcelona, 1982.
GOMBRICH, E. Arte, percepción y realidad. Paidós, Barcelona, 1983.
HAUSER, A. Historia social de la literatura y del arte. Vol I. Ed. Labor, Barcelona, 1992.
LAJO, R. Léxico de arte. El camino de una ciencia. Akal, Madrid, 2001.
LANEYRIE-DAGEN, N. Leer la pintura. Larousse-Spes Editorial, 2005.
LEROI-GOURHAN, A.: Símbolos, artes y creencias de la prehistoria. Ed. Istmo Madrid, 1984
NAVARRO DE ZUVILLAGA. J. Imágenes de la perspectiva. Siruela, Madrid, 1996.
PANOFSKY, E. El significado en las artes visuales. Alianza, Madrid, 1995.
PEÑA SANTOS, A.: "Arte rupestre en Galicia", en V.V.A.A.: Arte rupestre prehistóri Vigo, 2004.
POLLIT, J.J. Arte y experiencia en la Grecia clásica. Ed. Xarait, Bilbao, 1987.
POLLIT, J.J. Arte helenístico. Ed. Nerea, Madrid, 1989.
ROTH, L. Entender la arquitectura. Sus elementos, su historia, su significado. Gust
SUGERS, A. Escenografías del teatro occidental. Ed. Artes del Sur, Buenos Aires, V.V.A.A. El teatro romano. La puesta en escena. Catálogo exposición. Ayuntamiento Caixa, 2003.
WOODFORD, S.: Cómo mirar un cuadro. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 2009.
ZUFFI, S. Episodios y personajes del Evangelio. Electa, Barcelona, 2005.

Recursos web:

ALGUNHAS PÁXINAS DE MUSEOS

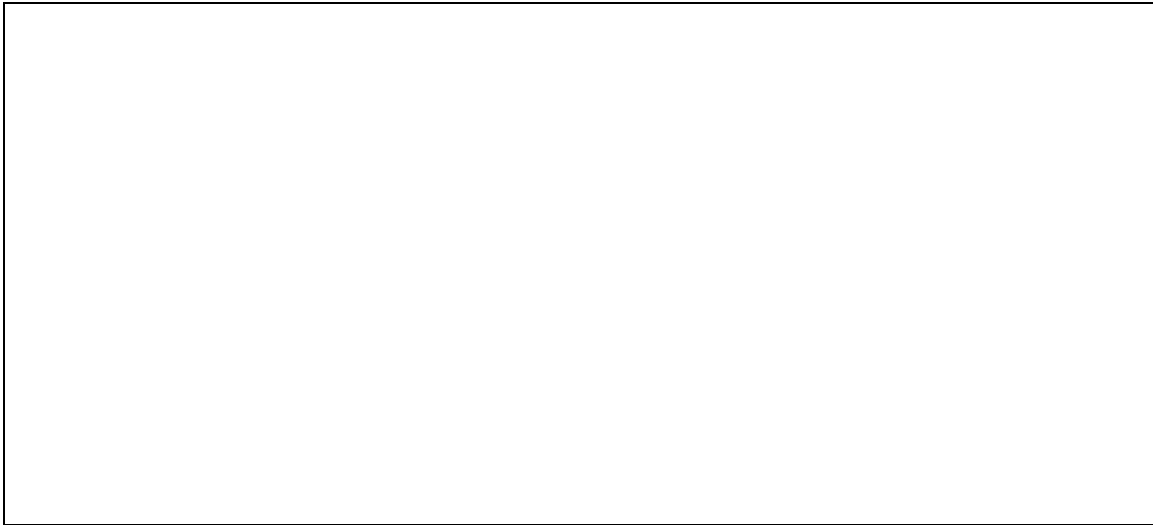
www.britishmuseum.org www.louvre.fr www.egyptianmuseumcairo.org
www.pompeisites.org www.odysseus.culture.org

Outras páxinas:

Colectivo para a renovación dos estudos de historia da arte. Páxina completa e did de recursos e enlaces de interese:

www.artecreha.com

Repertorios de imaxes: <http://artchive.com/> www.artcyclopedia.com/
www.wqa.hu (web gallery)
<http://www.war.com> (world wide arts resources) <http://arthistoryresources.net>



10. OBSERVACIONES / RECOMENDACIONES

El tema 1 será de desarrollo transversal a lo largo de todo el temario, por lo que, además de las sesiones introductorias señaladas en el cómputo general de sesiones, estos contenidos serán tratados continuamente durante el curso, pero no de forma teórica sino prácticamente, aplicando dichas teorías y metodologías al análisis de obras de arte concretas en el aula por parte de la profesora y de los alumnos de forma conjunta.

Es imprescindible un aula completamente oscurecible y dotada de equipo audiovisual capaz de proyectar imágenes en gran tamaño sobre pantalla adecuada y con alta calidad de visualización. Es también imprescindible una conexión a internet de alta velocidad a disposición del docente.

